

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textum dubitat[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

id est peccatum facit

penitentiam agit secreta

Hoc est si peccat occulte peniteat clam

quolibet peccato sacerdos id est sapientius

Singula confessor prudenter ut meditetur

intencio. confitetur scilicet peccati

confitens considerentur

Affectus causa vitium persona notentur

per penitentiam veniendi

sequentia

Ad dominum festinandi sunt hec tibi cause

purgatorium

scilicet curia infirmitas verecundia

Ignis purificans mors egritudo ruborq;

magnitudo

mos id est peccati

Et culpe gravitas et consuetudo rume

de peccatis

Hic modus est confitendi estq; satisfaciendi

¶ Finaliter in hac parte ostendit auctor in generali quod imponi debet penitentia. dicitur quod postquam facta est confessio de omnibus peccatis peccatis. tunc confessor notare debet penitentiam quam velit iniungere. Nam si peccatum fuerit publicum. penitentia erit publica. et si sit secretum. secreta debet esse penitentia. et ut confessor possit omnia bene et prudenter meditari debet notare affectum causas vitium et personam confitentis. Dicitur ultra quod ista que sequuntur faciunt aliquem festinare ad dominum scilicet ignis purgatorii. egritudo. rubor. gravitas. culpe. et consuetudo peccandi.

Circa textum dubitatur

¶ Primo quare pro peccato secreto non debet imponi publica penitentia. Secundo quare affectus causa vitium et persona confitentis notari debet. Tercio quod intelligenda sit illa littera ad dominum. Quarto quare et propter quid sit purgatorium. Quinto utrum pena purgatorii sit gravissima. Sexto utrum ignis purgatorii agit in animam et an anima per ipsum purgetur.

¶ Ad primum dubium respondetur quod si peccatum sit secretum non debet imponi publica penitentia quia sancta ecclesia nunquam scandalizat aliquem nisi scandalizatus fuerit et pro publico peccato. publica debet imponi penitentia.

¶ Ad secundum respondetur quod primo debet attendi affectio id est contritio confitentis. dolor de peccatis. amor dei et preceptorum eius. intentio abstinendi de cetero. fides catholica. et humilitas. quod secundum exigentiam istorum maior vel minor debet imponi penitentia. Secundo debet notari causa peccati scilicet an sit factum ex ignorantia vel impotentia. vel ex pura voluntate aut consilio. vel humilitate. Tercio debet attendi vitium scilicet an sit veniale vel mortale cum eorum circumstantiis. Quarto debet attendi persona scilicet utrum sit secularis vel religiosus. aut in ordinibus vel non aut vir vel mulier utrum liber vel servilis. aut dives vel pauper. an senex an iuuenis. an sapiens vel stultus etc. quod secundum varietatem istorum penitentia debet variari secundum iudicium discreti confessoris.

¶ Ad terciū respōdet q' illa lrā ad dñm festinādi potest dupliciter intelli-
gi. Primo mō sic q' illa q' ponunt in lrā sint cāe festinādi ad dñm id ē faci-
endi pñiam z disponēdi se ad chrištū. Alio mō intelligit sic lrā q' illa sunt
causē festinādi ad dñm id ē post mortē citius veniēdi ad dñm.

¶ Ad quartū responderetur q' multis de causis ordinatū est purgatorium.
Prima causa est. quia homines valde bene habebunt celum. homines val-
de mali habebunt infernum. z per consequens homines mali malicia veni-
ali habebunt locum ad delendum peccata. z ille erit purgatorium. Se-
cunda causa est. quia sicut summa bonitas chriști non patitur aliquod bo-
num irremuneratum. Sic summa iusticia eius non patitur aliquod in-
punitum. Tercia causa est. qz claritatem diuine lucis soli oculi mūdi cor-
dis cernere possunt. Quarta causa ē qz p culpam diuinitas offensa ē. ergo
requiritur satisfactio z diuina imago in nobis deformata est ideo requirit
expurgatio. Quinta causa est. qz contraria contrarijs curantur. ergo dele-
ctatio peccati deleri debet pena purgatorij.

¶ Ad qntū respōdet fm nigrin sniaz libro quarto dicentē sic. Hic autē
ignis purgatorij z si eternus nō sit miro tñ modo grauis ē z excellit oēm
penam quā vnqz aliquis passus est in hac vita. nunqz em in carne inuēta
est tanta pena. nam licet martyres passi sunt innumerabilia tormenta. ex-
cellit tamen ignis purgatorij om. ia ista.

¶ Ad sextū rñdetur q' ignis potest duplr cōsiderari. Vno modo vt instru-
mentū nature. z sic nō agit in aīam. sed solum in corpus. Alio mō vt in-
strumentū diuine iusticie. z sic agit in aīam impmendo illi pñiam. Si
tūc querit vtz ille ignis equaliter agat in aīas sic q' nō magis in vnaz qz
in aliam. Respōdetur q' nō. sed ex diuina ordinatōe ignis ille magis vel
minus cruciat aīam fm q' aīa plus vel minus de pctis venialibus secum
portat. Mundemus ergo nos vera contritione confessione. z opis satisf-
factione vt festinare possimus ad gloriā dei. Quā nobis cōcedat qui est
benedictus in secula seculorum Amen.

DUODECIM ARTICULI FIDEI.

¶ Primus articulus. Petrus. Credo in deū prēm oīpotētē creatorē celi
et terre. ¶ Vñ Esaias. Prēm inuocabitis q' terrā fecit z celos pdidit. ¶ Se-
cūdus articulus. Andreas. Et in iesum chrištū filiū eius vnica dñm nr̄m.
¶ Vñ Dauid Dñs dixit ad me filius meus es tu. ¶ Tercius articulus. Ia-
cob maior. Qui pceptus est de spū scō natus ex maria p̄gine. vñ Esaias
Ecce p̄go p̄cipiet z pariet filiū. ¶ Quartus articulus. Ioānes euāgeli-
sta. Passus sub pōtio pylato crucifixus mortuus z sepultus. ¶ Vñ zachari-
as. Aspiciēt oēs ad eū quē crucifixerūt. ¶ Quintus articulus. Thomas
Descēdet ad inferna tertia die resurrexit a mortuis. vñ Dñs. O mors e-
ro mors tua morsus tuus ero inferne. ¶ Sextus articulus. Iacob minor. As-
cendit ad celos sedet ad dexterā dei prīs oīpotētis. vñ Amas. Qui edifi-
cat ascensionem suam in celo. ¶ Septimus articulus. Philippus. Inde
uenturus est iudicare viuos z mortuos. ¶ Vñ Sophontas. Ascendam
ad vos in iudicio. ¶ Octauus articulus. Bartholomeus. Credo in